

mandskreditforeningerne. Ved begge Lejligheder var Svarene meget imødekomende; som naturligt var, vilde man dog nærmere overveje Spørgsmaalet. Jeg har ikke senere hørt noget om, hvad disse Overvejelser har ført til; det vilde være af Interesse at vide, hvad den nuværende højtærede Indenrigsminister maatte mene desangaaende.

Da Lovforslaget i Fjor henvistes til et Udvalg, der ikke blev færdigt med sine Overvejelser, ligger det nær, at Lovforslaget atter bliver Genstand for Udvalgsbehandling, og jeg tillader mig at anbefale det til videre Overvejelse i et Udvalg.

Dalsgaard: Da vi i 1908 behandlede Lovforslaget om Forhøjelse af Taksationsgrænsen fra 8,000 til 10,000 Kr. for de Ejendomme, der kan belaanes i Husmandskreditforeningerne, blev det fra flere Sider, og for øvrigt ogsaa fra min Side, udtalt, at man formentlig ikke senere burde gaa højere med Vurderingssumsgrænsen, da man i saa Fald vilde komme til at udvide Husmandskreditforeningernes Virksomhedsomraade væsentlig ud over, hvad der oprindelig havde været paatænkt. Alligevel foreligger der nu Lovforslag om at forhøje Grænsen yderligere til 12,000 Kr., og da det samtidig foreslaas at forhøje Udlånsprocenten fra 50 til 55 pCt., vil Lovforslaget i Praksis omtrent betyde det samme, som om man forhøjede Vurderingssumsgrænsen fra 10,000 til 13,200 Kr. og saa lod de 50 pCt. som Laanegrænse blive staaende; thi i begge Tilfælde bliver Maksimallaanet 6,600 Kr., og det er i Virkeligheden Laanets Maksimalstørrelse, der faar mest at betyde for, hvilke Ejendomme der aabnes Adgang for til Husmandskreditforeningerne. Forhøjelsen er altsaa denne Gang meget stor, idet Forhøjelsen i Praksis bliver fra 10,000—13,200 Kr., og selv om Konjunkturerne er steget en Del siden 1908, tror jeg ikke, man kan sige, de er steget i Forhold til den Forhøjelse, her er Tale om. Lovforslaget blev imidlertid vedtaget i Folketinget i Fjor og fik jo ogsaa en ret velvillig Behandling her i Tinget i Fjor, og det samme bliver vel Tilfældet igen i Aar, saa det er muligt, ja vel endogsaa sandsynligt, at det vil blive vedtaget. Jeg for mit Vedkommende agter heller ikke at gøre større Modstand imod Lovforslagets væsentligere Bestemmelser, men jeg vil dog ikke undlade at gøre opmærksom paa, at det er et stort Spørgsmaal, om man ikke ved disse idelige Forhøjelser af Vur-

deringssumsgrænsen er kommet til at modvirke de mindre Husmænds Interesser, som Husmandskreditforeningerne oprindelig blev stiftet for at varetage, og for hvis Skyld de alene blev oprettet. Naar man sammenligner Husmandskreditforeningernes Obligationskurser med de andre Kreditforeningers Obligationskurser til samme Rente i den sidste Snes Aar, kan man ikke godt værge sig imod at faa det Spørgsmaal ind paa Livet, om man ikke er kommet for højt op med Vurderingssumsgrænsen i Husmandskreditforeningerne. Jeg skal nærmere belyse dette Forhold ved Angivelse af nogle Kurstal. Og jeg skal da der tage den første Januar-Notering i de forskellige Aar, som jeg vil foretage Sammenligningen imellem. Det er et Tidspunkt, hvor Kursen er meget effektiv, da Kreditforeningerne staar midt i Udlånet for vedkommende Termin. Det er ogsaa de Kurser, der anføres i Statistisk Aarbog; det er derfor dem, der er lettest tilgængelige. Jeg skal da for nogle Aar nævne Noteringerne for Jydsk Landkreditforenings- og Jydsk Husmandskreditforenings-Obligationer, for begge Papirers Vedkommende for løbende Serier og Afdelinger til samme Rente. I 1890 var Kursen for Jydsk Land-Kreditforeningsobligationers 5te Serie til $3\frac{1}{2}$ pCt. $95\frac{1}{4}$ pCt., medens den for Jydsk Husmandskreditforenings $3\frac{1}{2}$ pCt.s Obligationer var $96\frac{3}{4}$; Differencen var altsaa $1\frac{1}{2}$ pCt. i det sidste Papirs Favør. Jeg skal nu — for ikke at trætte for meget — ikke nævne Kurserne for alle Aarene, men kun for enkelte. I 1894 var Kurserne for de samme Papirer henholdsvis $91\frac{1}{4}$ og $93\frac{3}{4}$, altsaa en Difference paa $2\frac{1}{2}$ pCt. I 1898 var Noteringen $94\frac{3}{4}$ pCt. og $97\frac{3}{4}$ pCt., altsaa en Difference paa 3 pCt. I 1899 begyndte Kreditforeningerne igen at udstede 4 pCt.s Obligationer, efter at de i flere Aar efter Konverteringen i 1895 kun havde udstedt $3\frac{1}{2}$ og 3 pCt.s Obligationer. For dette Aarhundrede maa Sammenligningen derfor foretages mellem 4 pCt.s Obligationerne. I 1900 var Kursen for Jydsk Landkreditforenings 5te Serie 4 pCt.s Obligationer $92\frac{1}{2}$, men for Jydsk Husmandskreditforeningsobligationer 4 pCt., 1ste Afdeling, $96\frac{1}{4}$ pCt., Differencen var altsaa $3\frac{3}{4}$. I 1903 var Tallene for de samme Papirers Kurser henholdsvis $93\frac{3}{4}$ pCt. og $98\frac{3}{4}$, Differencen var saaledes 5 pCt. Men i 1906, da man havde begyndt at forhøje Vurderingssumsgrænsen, var Kursen henholdsvis $96\frac{1}{2}$ og 99, Differencen altsaa kun $2\frac{1}{2}$ pCt. Man maa